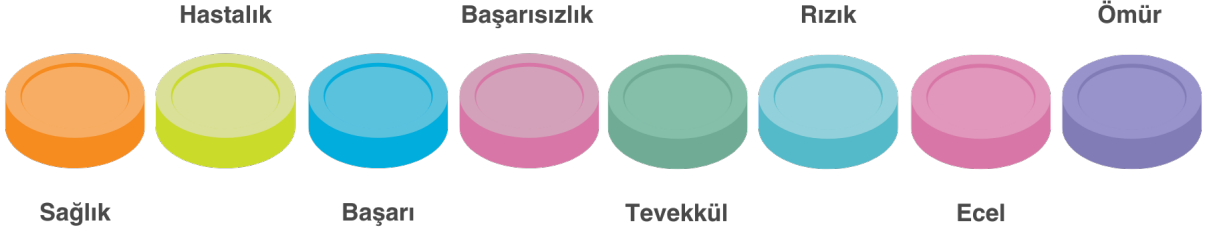

KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR

İslam'da kader ve kazayı doğru anlayabilmek için bazı temel kavramları bilmek gerekir. Bunların başında ömür, ecel, rızık, tevekkül, başarı, başarısızlık, sağlık ve hastalık gibi kavramlar gelir.

Ömür ve Ecel

Ömür, insanın ve diğer canlıların doğumundan ölümüne kadar geçen süredir; ecel ise bu sürenin sona ermesidir. Evrendeki hiçbir varlık sonsuz değildir. Bitkiler, hayvanlar, insanlar hatta cansız varlıkların bile ömrü bir gün son bulur. Bu gerçek, Kur'an'da "**Biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir ecel için yarattık...**" (Ahkaf suresi 3. ayet) şeklinde vurgulanmıştır.

İslam'a göre insan, ömrünün ne zaman biteceğini bilemez fakat bu süreyi Allah'ın (cc) rızasına uygun şekilde, faydalı ve güzel işler yaparak geçirmelidir. Ayrıca insan sadece dünya hayatıyla sınırlı değildir, ölümden sonra ahiret hayatı da vardır. Kişi, dünyadaki amelleriyle ahiret hayatını şekillendirir. Bu nedenle insan zamanı bilinçli kullanmalı, faydalı işler yaparak kendine ve topluma katkıda bulunmalıdır.

Rızık

Allah'ın (cc), canlıların yaşamlarını sürdürebilmesi için yarattıklarının tamamı rızık olarak değerlendirilir. Yenilen, içilen ve giyilenlerin yanı sıra ilim, hikmet gibi maddi ve manevi ihtiyaç duyulan her şey Allah'ın (cc) insanlara bahsettiği rızıklardandır.

Yüce Allah, rızık veren anlamındaki Rezzak ismiyle her canlının rızığını belirler. Ancak insanın bu rızığı helal yoldan elde etmek için çalışması ve çaba göstermesi gerekir. Allah (cc), insanın gösterdiği gayrete göre rızığını yaratır. İslam'da, rızık Allah (cc) tarafından verilmesi tembelliğe bahane değildir; insanın aktif bir şekilde çalışması ve emek harcaması esastır. Zira Allah'ın (cc) insanlara rehber olması amacıyla gönderdiği peygamberler de hem tebliğ vazifelerini yerine getirmiş hem de kendi emekleriyle geçimlerini sağlamışlardır.

Kur'an'da, çalışmanın önemi vurgulanır ve insanın ancak yaptığı işin karşılığını alabileceği belirtilir. İslam'da dilencilik hoş görülmemiştir. Kumar, şans oyunları, gasp, hırsızlık gibi haksız kazanç yollarından gelir elde etmek İslam dininde haram sayılmıştır.

Tevekkül

Tevekkül, insanın gerekli çabayı gösterip tedbirleri aldıktan sonra sonucu Allah'a (cc) bırakmasıdır. Kur'an-ı Kerim, tevekkül edenlere Allah'ın (cc) yeteceğini bildirir. Hz. Muhammed (sav) de hicret yoluna çıkarken Allah'a (cc) tevekkül ederek gerekli tedbirleri almış ve Müslümanlara örnek olmuştur. Gerçek tevekkül, sorumluluk bilinciyle hareket etmeyi gerektirir. Örneğin bir çiftçi ürün almak için tarlasını ekip bakımını yapmalı, bir hasta tedavisi için gerekli adımları atmalı ve sonucunu Allah'tan (cc) beklemelidir. Gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmaması nedeniyle yaşanan iş kazaları için kaderin bir sonucu demek, insanları sorumluluktan kurtarmaz. İşveren ve işçi her türlü tedbiri almak zorundadır. Tedbirsiz davranıp sonucu kadere bağlamak yanlış bir yaklaşımdır.

İslam dinine göre kader inancı, insanın akıl ve iradesini kullanmasını, çalışmasını ve sorumluluklarını yerine getirmesini ister. Çünkü doğru tevekkül anlayışı hem çalışmayı hem de Allah'a (cc) güvenmeyi içerir.

Başarı ve Başarısızlık

Başarı, bireyin belirli bir işte beklediği sonucu elde etmesidir. Başarı için yalnızca inanmak yetmez; çalışmak ve harekete geçmek gerekir. Başarı yolunda insanın önüne çok sayıda engel çıkabilir. Bir engelle karşılaşıldığında hemen vazgeçmek ve sorumluluktan kaçmak doğru değildir. Bu konuda Hz. Muhammed (sav) tutum ve davranışlarıyla müminlere örnek olmuştur. Mekke’de başına gelen bütün olumsuzluklara rağmen azim ve kararlılıkla insanları hak yola davet etmeye devam etmiştir.

İnanan insan, başarı yolunda sorumluluklarını yerine getirdikten sonra başarının Allah’ın (cc) bir lütfu olduğunu bilir. Kur’an-ı Kerim’de, bu konuyla ilgili “... **Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başarmam ancak Allah’ın yardımı ile. Yalnız O’na dayandım ve O’na döneceğim.**” (Hud suresi 88. ayet) buyurulmuştur. Dolayısıyla başarı, azim, gayret, sebat ve sabır gibi tutum ve davranışlar Allah’ın (cc) bizlere bir ikramıdır.

Sağlık ve Hastalık

Sağlık, insanın fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan iyi olmasıdır; hastalık ise bu dengenin bozulmasıdır. İslam, beden ve ruh sağlığının korunmasını önemli bir sorumluluk olarak görür. Beden, Allah’ın (cc) insana emanetidir ve korunmalıdır.

İnsan biyolojik yasalar çerçevesinde yaşamını sürdürür. Sağlığını da bu yasalar doğrultusunda korumalıdır. Bu yüzden hastalıklardan korunmak ve tedavi olmak önemlidir. Hz. Muhammed (sav), her hastalığın bir şifasının olduğunu belirterek tedaviyi teşvik etmiştir. Ancak şifanın Allah’tan (cc) geldiği unutulmamalıdır.

Bunların yanı sıra dinimizde helal ve temiz olanı tercih etmek, haramdan uzak durmak da beden ve ruh sağlığımız açısından önemlidir. Kur’an-ı Kerim’de “**Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan maddelerin helal ve temiz olanlarından yiyin...**” (Bakara suresi 168. ayet) buyurulmuştur. Ayrıca beden, elbise ve çevre temizliğine dikkat etmekle ilgili Müddessir suresinin 4 ve 5. ayetlerinde “**Elbiseni temiz tut. Her türlü pislikten uzak dur.**” buyurularak bu konuya dikkat çekilmiştir.

Alınan bütün önlemlere rağmen insanlar yine de hasta olabilir. Böyle durumlarda “Hasta olmak benim kaderimde varmış.” diyerek tedavi olmamak veya hastalığa çare aramamak doğru bir kader anlayışı değildir.